

סיורים

לסגל עובדי ההוראה בבית הספר

מהפכת התרבות העברית - בין ה'תל' ל'אביב'

נספר את סיפורה של העיר העברית הראשונה ואת מהפכת התחייה העברית שחוללו בה אנשי ונשות רוח, יצירה ומעשה. במסגרת הסיור נתוודע לדמויות שעמדו מאחורי מהפכת התרבות העברית, מטשרניחובסקי, ברנר וביאליק, עד אריק איינשטיין ושושנה דמארי. נלמד על דמות היהודי המתחדש ועל מזיגת המסורת במרד הציוני. נאיר את תפקידם של נשות ואנשי החינוך אז, ונשאל שאלות על התפקיד החינוכי והתרבותי שלנו כיום.

מפגשים טברניניים - התרבות היהודית במפגש עם האחר

הסיור יעסוק בהיסטוריה של העיר וב'מפגשים עם האחר' לאורך הדורות. רומאים, נוצרים, צלבנים ומוסלמים, חסידים וספרדים, חרדים ומסורתיים - מתי הופך מפגש בין תרבויות לאיום ומתי להזדמנות? נסייר במרכז העיר - הגן הארכיאולוגי, הטיילת, מצבר 'דאהר אל עומר', ו'חצר היהודים'. נעבור דרך מבנים, פסלים ואנדרטאות, כנסיות ובתי כנסת. ניתן לשלב ביקור במתחם כנסיית פטרוס, ובביה"כ אבולעפיה ('עץ החיים') - יש לקחת חשבון עלות כניסה לביה"כ.

**מכון
שיטים**

ארכיון החגים הקיבוצי

במשעולים בין דגניה לכנרת - החבורה הציונית וראשית הציונות

עמק הירדן היה ערש הגיבוש וההתיישבות של העלייה השנייה. בין כנרת, דגניה וביתניה עילית התקבצו העולים לחבורות, יצרו את הקשר הראשון עם מוסדות התנועה הציונית, והצמיחו את ניצני הרעיונות והארגונים שהיוו חלק משמעותי בעיצוב החברה הישראלית: קבוצה, קיבוץ, קואופרטיב, ארגון ההגנה ועוד. הסיור יעסוק בפעולתה של חבורה מצומצמת ומשפיעה זו, דרך מפגש עם דמותם של אישים בולטים כגון ברל כצנלסון, חנה מייזל, א.ד. גורדון ורחל המשוררת.

עמק הירדן - בין גבול לגשר

לאורך השנים היה עמק הירדן הן נתיב מעבר מרכזי, והן זירת עימות אזורית. במסגרת הסיור נספר את סיפורם של רכבת העמק, גשר ואתר נהריים, קרבות עמק הירדן במלחמת העצמאות ומפעלי המים האזוריים. בנוסף, נכיר את שיתופי הפעולה ואת העימותים שהתרחשו בעמק הירדן במאה ה-20, בהיותה נתיב קשר אך גם ציר מאבק בין שתי גדות הירדן. אתרי הסיור (מודולרי): תצפית פנורמית על העמק, חצר גשר הישנה, אי השלום בנהריים, הטנק בדגניה, תחנת הרכבת בצמח.

החיטה צומחת שוב - מסע של מסורת והתחדשות

תצפית וסיור בקיבוץ ובבית הקברות בקיבוץ בית השיטה. מבט אל תרבות ישנה-חדשה, יהודית-ציונית, שנוצרה בידי קבוצות של אנשי ונשות עמל ורוח. הסיור יתמקד בחשיבות עיצוב הזיכרון בחברה.

סיור בבית שערים בעקבות רבי יהודה הנשיא ואלכסנדר זייד

בשנת 1936 איתר השומר אלכסנדר זייד את מערות הקבורה של בית שערים העתיקה. בסיור בין פסלו של זייד על גבעת שייח אבריק ומערות הקבורה של בית שערים, נפגוש את דמויותיהם של זייד ושל רבי יהודה הנשיא, מנהיג היישוב בגליל לאחר מרד בר-כוכבא וחותם המשנה, ונעסוק בשאלות של השפעה תרבותית בין ישראל לעמים, בין היישוב בארץ והגולה, ובקשרים שבין החיים הדינמיים לבין ההנצחה לדורות.

ונזכור את כולם? - סיור בהר הרצל

הסיור ב'הר הזיכרון' מזמן מפגש עם עמודי התווך של הסיפור הישראלי, המתעצב במתח שבין זיכרון לשכחה, בין זכרונות משותפים לזכרונות סקטוריאליים, לפעמים תוך מאבק על מטרת ואופי הזיכרון. במסגרת הסיור נצלול לדיון על תפקיד הזיכרון ועיצוב הזיכרון המתחוללים על ההר דרך דמויותיהם של גדולי האומה, צנחני היישוב וחיילי הצבא האדום במלחמה"ע ה-II, לוחמי ולוחמות תש"ח - צברים ועולים חדשים, מעפילי ספינת אגוז ויהודי אתיופיה שנספו בדרכם לארץ. כל אלו מאירים בפנינו שאלות אודות הסיפור הישראלי שאנו מספרים לתלמידינו ולתלמידותינו, אודות הזכרון הקולקטיבי אותו גם אנו מעצבים.

כל ישראל מירושלים: סיור בנחלאות

בין הסמטאות הציוריות של נחלאות, נכיר את סיפורן של דמויות וקהילות ססגוניות שהקימו את השכונה ופעלו בה. במזיגה בין מזרח ומערב, יידיש ולאדינו, צדיקים מנהיגים ומאכערים, גפילטע פיש וחריימה, נשמע ונטעם את קיבוץ הגלויות שיצר (וממשיך ליצור!) תרבות ישראלית עשירה ומגוונת.

ובליבה חומה: סיור בעיר העתיקה בירושלים

הסיור בין חומות העיר העתיקה מאיר את החומה המקיפה את התרבות היהודית לאורך הדורות, ובה גועשים יחד קנאים ומתונים, שמרנים ומחדשים, מסתגרים ופורצי דרכים - מריב"ז הנמלט מהעיר הנחרבת ועד שחרור הכותל, מהסעודה האחרונה ועד השכונה הראשונה מחוץ לחומות. נשמע את הסיפורים במקומות מלאי הקסם והיופי בהם התרחשו, ונדון בשאלות החברתיות והתרבותיות המסתתרות בין החומות.